

МОНГОЛ УЛСЫН
СОНГУУЛИЙН ЕРӨНХИЙ ХОРООНЫ
ТОГТООЛ

2020 оны 4 сарын 07 өдөр

Дугаар 16

Улаанбаатар хот

Саналын хуудсыг хэвлүүлэх, хүргүүлэх, хадгалах,
хамгаалах журам батлах тухай

Монгол Улсын Их Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 61 дүгээр зүйлийн 61.7 дахь хэсэг, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.7 дахь хэсэг, Сонгуулийн төв байгууллагын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.7 дахь заалт, 12 дугаар зүйлийн 12.3 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Сонгуулийн ерөнхий хорооноос ТОГТООХ нь:

1. "Саналын хуудсыг хэвлүүлэх, хүргүүлэх, хадгалах, хамгаалах журам"-ыг 1 дүгээр хавсралтаар, "Саналын хуудас хүлээн авсан тухай тэмдэглэлийн загвар"-ыг 2 дугаар хавсралтаар, "Саналын хуудас хүлээн авсан тухай мэдээний маяг"-ыг 3 дугаар хавсралтаар, "Саналын хуудасны зарцуулалтын тайлангийн маяг"-ыг 4 дүгээр хавсралтаар, "Хэсгийн хороонд хүргүүлсэн саналын хуудасны зарцуулалтын тайлангийн маяг"-ыг 5 дугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2. Энэхүү журмыг хэрэгжүүлж ажиллахыг сонгуулийн хороодын дарга, нарийн бичгийн дарга нарт, биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хорооны нарийн бичгийн дарга /Ц.Болдсайхан/-д тус тус даалгасугай.

3. Энэ тогтоол батлагдсантай холбогдуулан Сонгуулийн ерөнхий хорооны 2016 оны 3 дугаар сарын 23-ны өдрийн "Саналын хуудсыг хэвлүүлэх, хадгалах, хүргүүлэх, хамгаалах журам батлах тухай" 17 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

ДАРГА *Ч. Содномцэрэн* Ч.СОДНОМЦЭРЭН

НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА *Ц. Болдсайхан* Ц.БОЛДСАЙХАН

1000033

Монгол Улсын Сонгуулийн ерөнхий хорооны
2020 оны 4 дүгээр сарын 07-ны өдрийн
16 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралт

САНАЛЫН ХУУДСЫГ ХЭВЛҮҮЛЭХ, ХҮРГҮҮЛЭХ, ХАДГАЛАХ, ХАМГААЛАХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1.Саналын хуудсыг хэвлүүлэх, хүргүүлэх, хадгалах, хамгаалах, сонгуулийн хороодод хуваарилсан саналын хуудасны зарцуулалтад хяналт тавих, архивт хадгалах үйл ажиллагааг зохицуулахад энэхүү журмын зорилго оршино.

1.2.Аймаг, нийслэлийн сонгуулийн хороо нь сонгогчийн тоог аймаг, нийслэл, сум, дүүрэг, аймгийн төвийн баг, хороо, хэсэг тус бүрээр гаргаж Сонгуулийн ерөнхий хороонд ирүүлнэ.

1.3.Улсын бүртгэлийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас ирүүлсэн сонгогчдын нэрийн жагсаалтад бүртгэгдсэн сонгогчдын тоонд үндэслэн 1.2-т заасан тоог харгалзан Сонгуулийн ерөнхий хороо саналын хуудасны тоог тогтоож батална.

1.4.Саналын хуудас хуульд заасан шаардлагыг хангасан байх ба тусгай нууцлалтай, аймаг, дүүргийн хэмжээнд нэгээс эхэлсэн давхардахгүй, нэгдсэн дугаартай байна.

1.5.Аймаг, нийслэлийн сонгуулийн хороо нь сум, дүүргийн сонгуулийн хороо болон хэсгийн хороонд хүргүүлэх саналын хуудасны тоог тооцон гаргаж хуралдаанаараа батална.

1.6.Нам, эвсэл, төрийн бус байгууллагын төлөөлөл саналын хуудсыг хэвлүүлэх үйл ажиллагааг Сонгуулийн ерөнхий хороонд бичгээр хүсэлт гарган ажиглаж болно.

Хоёр. Саналын хуудсыг хэвлүүлэх

2.1.Саналын хуудас хэвлүүлэх, хүргүүлэх, хадгалах, хамгаалах ажлыг зохион байгуулах Ажлын хэсгийг Сонгуулийн ерөнхий хорооноос байгуулна. Ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд Хорооны гишүүд, Ажлын албаны ажилтнууд болон холбогдох бусад байгууллагын төлөөллийг оролцуулна.

2.2.Саналын хуудсыг хэвлэх аж ахуйн нэгж нь үнэт цаас хэвлэх тусгай зөвшөөрөлтэй, тагнуулын байгууллагаас олгосон аюулгүй байдлын гэрчилгээ бүхий хуулийн этгээд байх бөгөөд саналын хуудас нь Сонгуулийн автоматжуулсан системийн тоног төхөөрөмжид ашиглагдах тусгай шаардлага хангасан байна.

/Энэ хэсгийг Сонгуулийн ерөнхий хорооны 2021 оны 12 дугаар тогтоолоор нэмсэн/

2.3.Саналын хуудсыг санал авах өдрөөс 3-аас доошгүй хоногийн өмнө сонгуулийн хэсгийн хороонд хүргэсэн байхаар тооцож хэвлүүлэх ажлыг зохион байгуулна.

2.4. Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн сонгуулийн хороо Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн саналын хуудасны эхийг баталсан загварын дагуу бэлтгэн, баталгаажуулж, Сонгуулийн ерөнхий хороонд ирүүлнэ.

2.5. Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн сонгуулийн хороо Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн саналын хуудаст бичигдэх нам, эвсэл, нэр дэвшигчийн овог, нэрийн үнэн зөвийг баталгаажуулж, саналын хуудас хэвлэх зөвшөөрлийг олгоно.

2.6. Саналын хуудасны эхийг Сонгуулийн ерөнхий хорооны дэргэдэх Мэдээллийн технологийн төвийн уг асуудлыг хариуцсан ажилтан хэвлэх үйлдвэрт хүлээлгэн өгч, аймаг, дүүргийн саналын хуудсыг хэвлэхийн өмнө тулган нягталж, хэвлэх эхэд гарын үсэг зурж баталгаажуулна.

2.7. Аймаг, дүүргийн саналын хуудсыг хэвлүүлэхийн өмнө тухай бүр хэвлэх аймаг, дүүргийн саналын хуудасны дардсыг Ажлын хэсэг хянан баталгаажуулж, хэвлэх зөвшөөрөл олгоно.

2.8. Саналын хуудасны эх бэлтгэл, хэвлэх, боож баглах, хүлээлцэх явцад хэвлэх үйлдвэрийн ажилчдаас гадна Ажлын хэсгийн гишүүд, нам, эвсэл, төрийн бус байгууллагын ажиглагч, харуул, хамгаалалтын ажилтнаас өөр хүн байхыг хориглоно.

2.9. Саналын хуудсыг баталсан загвар, захиалсан тоо, чанар, шаардлагын дагуу хэвлэж буй эсэхэд Ажлын хэсэг хяналт тавина.

2.10. Саналын хуудсыг хэвлэж дууссан даруй хэвлэх үйлдвэрээс албан ёсоор томилогдсон албан тушаалтан батлагдсан загвар, тоо ёсоор хэвлэлийн эхтэй нь тулган үзэж Ажлын хэсэгт хүлээлгэн өгч энэ тухай тэмдэглэл үйлдэнэ. Уг үйл ажиллагаанд нам, эвсэл болон төрийн бус байгууллагын ажиглагчид байлцаж болно.

2.11. Аймаг, нийслэл, сум, дүүрэг тус бүрээр хэвлэсэн саналын хуудсыг боож хайрцаглан, хайрцагны хоёр хажууд хайрцаг тус бүрийн дугаар, түүнд байгаа саналын хуудасны тоо, аймаг, сум, дүүргийн нэр зэргийг бичиж аймаг, нийслэлийн сонгуулийн хороодод хүлээлгэн өгөх хүртэл хэвлэх үйлдвэрийн байранд лацдан, хамгаалалтын дор хадгална.

2.12. Саналын хуудсыг хэвлүүлж дууссаны дараа хэвлэлтийн явцад гарсан гологдол саналын хуудсыг устгах ажлыг ажиглагчдыг байлцуулан ажлын хэсэг зохион байгуулж тэмдэглэл үйлдэнэ.

2.13. Саналын хуудсыг хэвлэж дууссаны дараа саналын хуудасны хэвлэлийн эх, компьютерын файлыг нам, эвслийн болон төрийн бус байгууллагын ажиглагчдыг байлцуулан тухай бүр устгах ажлыг Ажлын хэсэг зохион байгуулж, тэмдэглэл хөтлөн сонгуулийн бусад баримтын хамт холбогдох журмын дагуу архивт хадгалуулна.

Гурав. Саналын хуудсыг хүргүүлэх

3.1. Ажлын хэсэг хэвлүүлсэн саналын хуудсыг хуваарийн дагуу аймаг, нийслэлийн сонгуулийн хороонд хүлээлгэн өгөх ажлыг зохион байгуулна.

3.2.Аймаг, нийслэлийн сонгуулийн хорооны 3-аас доошгүй хүний бүрэлдэхүүнтэй төлөөлөл ирж саналын хуудсыг хүлээн авна.

3.3.Аймгийн сонгуулийн хорооноос саналын хуудсыг ирж авах боломжгүй тохиолдолд саналын хуудсыг аймгийн сонгуулийн хороонд хүргүүлэх ажлыг Ажлын хэсэг зохион байгуулна.

3.4.Аймаг, нийслэлийн сонгуулийн хороо хүлээн авсан саналын хуудсыг бүрэлдэхүүнээрээ тоолж, тэмдэглэл үйлдэн Сонгуулийн ерөнхий хороонд мэдэгдэнэ.

3.5.Аймаг, нийслэлийн сонгуулийн хороо саналын хуудсыг хэсгийн хороодод хуваарилсан хуваарийн дагуу сум, дүүргийн сонгуулийн хорооны гишүүдэд, уг хороо нь хэсгийн хорооны бүрэлдэхүүнд хүлээлгэн өгч, энэ тухай тэмдэглэл үйлдэж, хүлээн авахад байлцсан төлөөлөл гарын үсэг зурна.

3.6.Хэсгийн хороо сум, дүүргийн сонгуулийн хорооноос хүлээн авсан саналын хуудсыг бүрэлдэхүүнээрээ нэг бүрчлэн тоолж, энэ тухай тэмдэглэл үйлдэж, хүлээн авахад байлцсан дарга, нарийн бичгийн дарга, гишүүд, гарын үсэг зурж харьяа дээд шатны сонгуулийн хороонд саналын хуудсыг бүрэн гүйцэд хүлээн авсан эсэх талаар мэдэгдэнэ.

3.7.Хуваарилагдсан болон хүлээн авсан саналын хуудасны мэдээг сонгуулийн хэсэг, сум, дүүрэг, аймаг нийслэлийн хэмжээнд нэгтгэж гаргана. Хүлээн авсан болон хуваарилагдсан саналын хуудасны тоо зөрсөн тохиолдолд шалтгааныг тогтоож, аймаг, нийслэлийн сонгуулийн хороо хуралдаанаараа хэлэлцэж, тэмдэглэлдээ тусгана.

3.8.Нам, эвсэл, нэр дэвшигчийн ажиглагч холбогдох сонгуулийн байгууллагад хүсэлт гаргаж, саналын хуудсыг хүлээлцэх ажиллагаанд байлцаж болно.

3.9.Сонгуулийн хороо саналын хуудсыг хүргүүлэх, хүлээн авах ажиллагааг цагдаагийн хамгаалалтын дор гүйцэтгэнэ.

Дөрөв. Саналын хуудсыг хадгалах, хамгаалах

4.1.Санал авах байранд саналын хуудас хүлээн авснаас хойш санал авах байрыг цагдаагийн хамгаалалтад авна.

4.2.Хэсгийн хорооны дарга хэсгийн хорооны бүрэлдэхүүнийг байлцуулан саналын хуудсыг боож лацдан гал, усны болон гэнэтийн аюулд өртөхөөс урьдчилан сэргийлэн, цагдаагийн хамгаалалтанд битүүмжлэн хадгална.

4.3.Хэсгийн хорооны дарга санал хураалтын дүн гарсны дараа зарцуулагдаагүй үлдсэн, буруу тэмдэглэл хийснээс болон санал тоолох төхөөрөмж уншаагүйгээс хураагдсан саналын хуудсыг тус тусад нь багцлан боож битүүмжлэн, зориулалтын уутанд хийж сум, дүүргийн сонгуулийн хороонд хүргүүлнэ.

4.4.Аймаг, нийслэлийн сонгуулийн хороо сум, дүүргийн сонгуулийн хорооноос, сум, дүүргийн сонгуулийн хороо хэсгийн хороодоос саналын хуудсыг

хүлээн авч тэмдэглэл үйлдэх бөгөөд битүүмжилсэн баглаа боодлыг задалж, зориулалтын уутнаас нь гаргахыг хориглоно.

4.5.Аймаг, нийслэлийн сонгуулийн хороо хүлээн авсан саналын хуудсыг зохих журмын дагуу аймаг, нийслэлийн архивт хүлээлгэн өгөх хүртэлх хугацаанд аюулгүй байдалд хадгална.

4.6.Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн сонгуулийн хороод болон хэсгийн хороод нь хуваарилагдсан саналын хуудасны зарцуулалтын тайланг маягтын дагуу гаргана. Аймаг, нийслэлийн сонгуулийн хороо саналын хуудасны зарцуулалтын тайланг нэгтгэж Сонгуулийн ерөнхий хороонд хүргүүлнэ.

Тав. Саналын хуудсыг архивт хадгалах

5.1.Аймаг, нийслэлийн сонгуулийн хороо саналын хуудсыг аймаг, нийслэлийн архивт тэмдэглэл үйлдэн хүлээлгэн өгч, санал хураалт дууссан өдрөөс хойш хоёр жилийн хугацаагаар хадгалуулна.

5.2.Аймаг, нийслэлийн архив нь битүүмжилсэн саналын хуудсыг хадгалах бөгөөд энэ журмын 5.4-т зааснаас бусад тохиолдолд битүүмжилсэн саналын хуудасны баглаа, боодлыг задлах, устгахыг хориглоно.

5.3.Саналын хуудсыг дахин тоолох тухай шүүхийн шийдвэр гарсан тохиолдолд саналын хуудасны баглаа боодлыг задлах бөгөөд уг үйл ажиллагаанд хэсгийн хорооны болон аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн сонгуулийн хороодын төлөөллийг байлцуулна. Дээрх сонгуулийн хороодын бүрэн эрхийг дуусгавар болгосон бол Сонгуулийн ерөнхий хорооны төлөөллийг байлцуулна.

5.4.Хадгалах хугацаа нь дууссан саналын хуудсыг Сонгуулийн ерөнхий хорооны шийдвэрээр устгах ба аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдээс томилсон Ажлын хэсэг устгах ажлыг зохион байгуулж, энэ тухай тэмдэглэл үйлдэнэ.

5.5.Саналын хуудсыг хадгалах үүрэг бүхий албан тушаалтан түүнийг алдсан, үрэгдүүлсэн тохиолдолд цагдаагийн байгууллага, сонгуулийн тухайн шатны хороод болон Сонгуулийн ерөнхий хороонд нэн даруй мэдэгдэнэ.

5.6.Аймаг, нийслэлийн сонгуулийн хороод энэхүү журмын 5.1-д заасан тэмдэглэлийн хувийг аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдээс томилсон Ажлын хэсэг, мөн журмын 5.4-т заасан тэмдэглэлийн хувийг Сонгуулийн ерөнхий хороонд ирүүлнэ.

Зургаа. Хариуцлага

6.1.Сонгуулийн тухай хууль тогтоомж болон энэ журамд заасныг зөрчсөн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

Монгол Улсын Сонгуулийн ерөнхий хорооны
2020 оны 4 дүгээр сарын 07-ны өдрийн
16 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралт

**САНАЛЫН ХУУДАС ХҮЛЭЭН
АВСАН ТУХАЙ ТЭМДЭГЛЭЛ**

20... оны ... дугаар
сарын-ны өдөр

..... сонгуулийн хороо

1. Сонгуулийн ерөнхий хорооноос хуваарилсан дугаарын баглаа,
боодолтой ширхэг саналын хуудсыг сонгуулийн
хорооны
бүрэлдэхүүнтэй хүлээн авав.

2. Битүүмжлэл, лацны дугаар хөндөгдөөгүй, саналын хуудас гэмтээгүй
байсан болно.

Саналын хуудсыг хүлээн авсан:

Сонгуулийн хорооны дарга

Нарийн бичгийн дарга

Гишүүд

Монгол Улсын Сонгуулийн ерөнхий хорооны
2020 оны 4 дүгээр сарын 07-ны өдрийн
16 дугаар тогтоолын 3 дугаар хавсралт

САНАЛЫН ХУУДАС ХҮЛЭЭН АВСАН МЭДЭЭ

20.... оны дугаар
сарын-ны өдөр

№	Сум, дүүрэг болон Хэсгийн хороо	Саналын хуудасны тоо, ширхэг		Зөрүү /+/ илүү /-/ дутуу	Баглаа, боодлын дугаар	Битүүмжлэл, лацны талаарх тэмдэглэл
		хуваарилсан	хүлээн авсан			
1						
2						
3						
4						
5						
6						
...						

Саналын хуудас хүлээлгэн өгсөн:

Албан тушаал:
Нэр:
Гарын үсэг:

Саналын хуудас хүлээн авсан:

Албан тушаал:
Нэр:
Гарын үсэг:

Монгол Улсын Сонгуулийн ерөнхий хорооны
2020 оны 4 дүгээр сарын 07-ны өдрийн
16 дугаар тогтоолын 4 дүгээр хавсралт

САНАЛЫН ХУУДАСНЫ ЗАРЦУУЛАЛТЫН ТАЙЛАН

..... аймаг, нийслэлийн сум, дүүргийн сонгуулийн хороо

20.... оны дугаар
сарын-ны өдөр

№	Сонгуулийн хэсэг дэх санал авах байр	Нэрийн жагсаалтад бичигдсэн сонгогчдын тоо	Саналын хуудасны тоо			Санал хураалтад зарцуулсан саналын хуудасны тоо	Үүнээс			Зарцуулагдаагүй үлдсэн саналын хуудасны тоо
			хуваариллагдсан	хүлээн авсан	зөрүү /+/ илүү /-/дутуу		сонгогч буруу тэмдэглэл хийснээс болон санал тоолох төхөөрөмж саналын хуудсыг таньж уншаагүйгээс хүчингүй болгосон	зөөврийн битүүм-жилсэн саналын хайрцгаар санал авахад	санал авах өдөр санал тоолох төхөөрөмжөөр санал авахад	
1	... хэсгийн хороо									
2	... хэсгийн хороо									
 сум, дүүргийн дүн									
АЙМАГ, НИЙСЛЭЛИЙН ДҮН										

Тэмдэг

Аймаг, нийслэлийн сонгуулийн хорооны дарга

/...../

Нарийн бичгийн дарга

/...../

Монгол Улсын Сонгуулийн ерөнхий хорооны
 2020 оны 4 дүгээр сарын 07-ны өдрийн
 16 дугаар тогтоолын 5 дугаар хавсралт

ХЭСГИЙН ХОРООНД ХҮРГҮҮЛСЭН САНАЛЫН ХУУДАСНЫ ЗАРЦУУЛАЛТЫН ТАЙЛАН

..... сонгуулийн аймаг, нийслэлийн сум, дүүргийн дугаар хэсэг

20.... оны дугаар
 сарын-ны өдөр

№	... хэсгийн хороо	Нэрийн жагсаалтад бичигдсэн сонгогчдын тоо	Саналын хуудасны тоо			Санал хураалтад зарцуулсан саналын хуудасны тоо	Үүнээс			Зарцуулагдаагүй үлдсэн саналын хуудасны тоо
			хуваариллагдсан	хүлээн авсан	зөрүү /+/ илүү /-/дутуу		сонгогч буруу тэмдэглэл хийснээс болон санал тоолох төхөөрөмж саналын хуудсыг таньж уншаагүйгээс хүчингүй болгосон	зөөврийн битүүм-жилсэн саналын хайрцгаар санал авахад	санал авах өдөр санал тоолох төхөөрөмжөөр санал авахад	
ДҮН										

Тэмдэг

Хэсгийн хорооны дарга

/...../